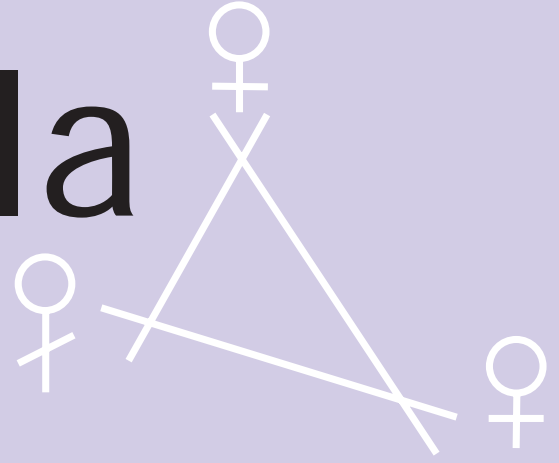

Kasım 2007, Sayı 3

Kadınlarla mor bülten

KADINLARLA MOR BÜLTEN

1

Kadınlarla Mor Bülten, Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) düzenli yayınıdır.

1995 yılında **Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği** tarafından geliştirilmiş olan **KİHEP**, 1998 yılından bu yana Dernek ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun işbirliği içerisinde yürütülmektedir. 2002 yılında bu işbirliğine Çanakkale'de **Kadının El Emeğini Değerlendirme Derneği (EL-DER)**, İzmit'te **Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)** ve Van'da **Van Kadın Derneği (VAKAD)** de dâhil olmuştur.

Kadınlarla Mor Bülten, Türkiye'nin 36 ilinde 5000 kadar kadına ulaşmış olan KİHEP'in eğitimcileri ve katılımcılarının katkılarıyla hazırlanıyor.

Kadının insan hakları ihlallerine son veren, aile içi şiddeti sonlandıran, kendi bedenleri üzerinde söz sahibi olan, eğitim yaşamına geri dönen, işgücü piyasasına, yerel yönetimlere ve siyasete katılan, bağımsız yerel kadın örgütleri kuran **KİHEP** dayanışma ağına hoş geldiniz!

Sevgili kadınlar,

Mor Bülten'in üçüncü sayısına hoş geldik!

Mor Bülten seferberliğimiz bu sayıda bizleri Ankara, Sivas ve Van'dan eğitimcilerin mektupları, şiirleri ve anıları ile buluşturdu. Tüm Türkiye'den KİHEP'li kadınlar, özgürleştikçe güzelleşen yaşamlarına buyur ettiler Mor Bülten okurlarını.

Ülkemizin gündemine olduğu gibi Mor Bülten'e de yeni Anayasa taslağı ve bağımsız kadın örgütlerinin anayasal eşitlik için gerçekleştirdiği çarpıcı eylemler damgasını vuruyor. Türkiye ve dünyadaki kadın hareketinden haberler de yine bültenimizde.

Bültenimizin yeni bölümü "*Kısa Kısa KİHEP*" ile KİHEP ailemizden daha sık ve daha sıcak haber almayı umuyoruz. Bu sayımızda; KİHEP grubundan yıllar sonra grup yönlendiricisini arayan bir KİHEP'li arkadaşımızdan haberler, KİHEP'li kadınların karma örgütlere getirdiği

taze nefesin ve farklı kurumlarda KİHEP'i yaygınlaştırma çabalarının haberleri ve bir KİHEP'linin motosiklet maceraları var.

Haziran ayında gerçekleştirdiğimiz 3. KİHEP Koordinasyon ve Değerlendirme Toplantısı'ndan ana başlıkları da bültenimize aldık. Zira toplantımızın raporu; "*Haklarımız Var!*" serisinin yeni üyesi ve taptaze KİHEP broşürümüzle birlikte sizlerin yolunu tutunca, biz de tekrar görüşmemizi sağlayacak toplantı ve buluşmaların yolunu gözler olduk.

Emekleriyle her gün bir yeni güzelliği var eden sevgili KİHEP'li kadınlar, dördüncü bültenin yeni maceralarında buluşana dek hoşça kalın. Mor Bülten'in hazırlanmasına katkıda bulunan herkesin ellerine, dillerine, gönüllerine sağlık...

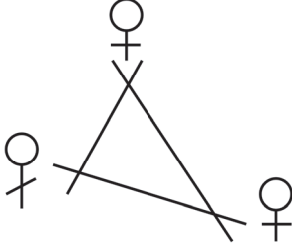

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği

Kadınlarla Mor Bülten'in 3. sayısı Şiddete Karşı Kadın Dayanışma Ağı projesi kapsamında Avrupa Birliği'nin desteğiyle hazırlanmıştır. Yayının içeriğinden Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği sorumludur; içerik AB'nin görüşlerini yansıtmaz.

DEMOKRATİK, BARIŞÇI VE ŞİDDETEN ARINMIŞ BİR TOPLUMA DOĞRU

Toplumsal yaşamda ve aile hayatlarında kadınların karşılaştıkları ayrımcı tutumlarla ve şiddetle mücadele edebilmeleri için öncelikle haklarından en üst düzeyde yararlanmalarının sağlanması gerekiyor.

Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu olarak programın uygulanması noktasında Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği ile ortaklaşa önemli adımlar atılmıştır.

Bu gereklilikten hareketle, Genel Müdürlüğümüzün kadına yönelik hizmet sunma anlayışı ile Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) amaçları ve hedefleri denk düşmektedir. Sosyal

Kadınların yazılı haklarını bilmeleri, anlamaları ve uygulanabilirliğini görmeleri; gelecek nesillerin yetiştirilmesinde ve dolayısıyla demokratik, barışçı, şiddetten arınmış ve hukukun üstünlüğüne inanan bir toplum oluşturmada önemli bir unsurdur.

Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği ve Genel Müdürlüğümüz arasında yapılan işbirliği ile uygulanmakta olan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı; ailedeki tüm bireylere kadınlar aracılığı ile ulaşmakta, olumlu aile ve yaşam becerileri ve deneyimlerinin artmasına katkı vermektedir.

Bu alanda emek veren Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği ile bütün uygulayıcıları kutluyor, programın güçlenerek ve yaygınlaşarak bütün kadınlara ulaşmasını diliyorum.

GÜLSEREN CANBOLAT
*Aile, Kadın ve Toplum
Hizmetleri Daire Başkanı*

KİHEP ailesine 100'den fazla yeni grup katılıyor!

İki yıl aradan sonra İstanbul sahnesinde yine KİHEP'li kadınlar vardı; şarkılarımızı duyunca İstanbul Boğazı'nın biraz gözü yaşlandı ama şehir, şiirlerimizle yüreklenip halaylarımızla içini döktü.

Nerden mi biliyoruz, çünkü Türkiye'nin 23 ilinden 51 KİHEP eğiticisiyle Haziran'da İstanbul'daydık.

3. KİHEP Koordinasyon ve Değerlendirme

Toplantısı için bulduğumuz günlerde az vakitte çok iş yapmaya çalışıyor, birbirimizle hasret giderip, sorunlarımızı, umutlarımızı paylaşıyorduk. Toplantının detayları elbet Toplantı Raporu'nda; ama son büyük buluşmamızın ana başlıklarını bültenimize de alalım istedik.

Öncelikle toplantımızdan sadece KİHEP ağıнын değil tüm Türkiye'nin bir nebze yararlandığını hatırlamakta fayda var. Zira "**Kadınlar Türkiye'yi Konuşuyor**" başlığıyla düzenlediğimiz basın toplantısıyla, ülkenin güncel durumuna ilişkin değerlendirme ve beklentilerimizi kamuoyuna duyurduk.

3. Koordinasyon ve Değerlendirme Toplantısı'nda; KİHEP'in daha da kalıcı dönüşümlere yol açması için kadın polis memurları, kadın öğretmenler, sağlık sektöründe çalışan meslek kadınları ve görme engelli kadınlarla gerçekleştirilen KİHEP uygulamalarından cesaretlendirici örnekleri dinledik. Yerel sivil örgütlenmelerde toplumsal

cinsiyet bakış açısının yerleştirilmesini tartışırken; KİHEP'li kadınların Diyarbakır'daki **Umut Işığı Kadın Kooperatifi**'ne, İstanbul Gazi Mahallesi'nde **Willows Vakfı'nın Üreme Sağlığı Projesi**'ne ve Kadınlarla Dayanışma Vakfı'nın İzmit'teki **Yeni Adım Kadın Eğitim ve Kültür Sitesi**'ne katkılarını öğrendik.

Toplantının önemli kararlarından biri KİHEP **Eğitici El Kitabı**'nın güncellenmesi için bir çalışma grubunun oluşturulmasıydı. İşbirliği planları yaptığımız bir diğer konu da Değerlendirme Toplantıları'nın olmazsa olmazı, yani müstakbel KİHEP gruplarımızı konuştuğumuz **Önümüzdeki İki Yıllık KİHEP Planlarımızı**ydı. Yapılan paylaşımlar; Adana, Adıyaman, Ankara, Antalya, Aydın, Çanakkale, Denizli, Erzincan, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Manisa, Mersin, Samsun, Sivas, Trabzon, Van, Yalova ve Yozgat'taki eğitimcilerin 100'e yakın KİHEP grubu açarak dayanışma ağıımızın sınırlarını daha da genişleteceğini gösterdi.

İki yıl sonra yine dar zamanlarda ama kocaman sevgi, umut ve dayanışmamızla bir araya geldiğimizde meşhur "Senede bir gün" şarkısını mırıldanmamız gerekmeyecek. Zira lobciliğimizi yaptık ve İstanbul ekibinden birbirimizle daha rahat ve geniş zaman geçirebileceğimiz bir program sözü aldık. İki yıl beklememizi gerektirmeyecek bölgesel toplantılarda görüşmek üzere...

Kısa Kısa KİHEP

Bugün daha umutluyum

İl Millî Eğitim ve İl Sağlık Müdürlükleri'ndeki kadınlarla çalışmak için Ekim ayında, Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bir yazı gönderdim. Bunun üzerine davet edildiğim Halk Eğitim Planlama ve İşbirliği Komisyonu Toplantısı'nda KİHEP'i tanıttım. 40 kişilik toplantıda sadece 5 kadındık. Erkeklerin programla ilgili önyargısını değiştirmek için, KİHEP'in kadınların aile ilişkileri üzerindeki olumlu etkilerini örnek verdim.

Erkeklerin hiçbiri gülümsemedi ama olsun! **Böyle bir programı uyguladığım için çok mutlu ve heyecanlı olduğumu hissettim.** Çalışmanın sonuçlarını öğrenmek için konuyu yine gündemlerine aldılar.

Tanıtım yazısı bütün okullara gönderildi ve öğretmenlerden başvurular gelmeye başladı. Bugün daha umutluyum. ♀♀

Zekiye Şimşek - Eskişehir

Avrupa Körler Birliği Genel Kurulu bu sene bol KİHEP'li geçti!

Avrupa Körler Birliği Genel Kurulu; 21-28 Ekim'de 45 ülkeden katılımcı ile Antalya'da gerçekleştirildi. Genel Kurul'un Kadın Forumu'ndaki konuşmacılardan biri de KİHEP eğiticisi **Şule Akdağ** oldu.

Şule oturumdaki sunumuyla; ülkemizdeki görme engelli kadınların durumunu, başarılarını, kadın örgütleri ile işbirliğini aktardı ve KİHEP'in hem kendi hayatını hem gruba katılan kadınların hayatını nasıl değiştirdiğini anlattı. **"Avrupa'da da KİHEP gibi programlar uygulanmalı"** önerisini getiren Şule, oturumun gerçekleştiği gün TRT 2'ye röportaj vermeyi de ihmal etmedi. ♀♀

"Kıymet"li KİHEP'e teşekkürler...

Geçenlerde aldığım bir telefon beni çok etkiledi. Arayan Edirne'de açtığım bir KİHEP grubuna katılan Neşe Atalan'dı. İki yıldır SSK'sı yapılmadan çalıştırıldığı ve işten çıkarıldığı işyerine karşı dava açtığını, kazandığını, tazminat alıp sigortasını da yaptırdığını söyledi. Bu kazanımı KİHEP'e ve bana borçlu olduğunu söyleyerek teşekkür etti. Bu teşekkürü hepimiz adına kabul ettim.

Kıymet Yemişen - Sivas

Erkekler düdüklü tencere kullanabilir mi?

Her türlü araç ve gereç biz insanların gündelik yaşamını kolaylaştırmak amacıyla yapılır. Erkek egemen bakış açısı ise yaşamımızdaki pratik araçları kullanmak için gerekli tüm becerilerin BÜTÜN İNSANLARDA var olduğunu unuttur. Bu yaygın unutkanlıktan olsa gerek, motosiklet maceram birçok insanın şaşkın, yadırgayan bakışları altında başladı: Kadınların tüm araçları kullanma becerisi olduğunu unutan bakışlar...

Bu ortamda en büyük destekçim ise, kız çocuklar. Motosikletteyken yanıma gelen ve benimle sohbet eden kız çocukların motosiklete ilgisi, farkında olmasalar da benimle dayanışmaları, tüm diğer bakışların ağırlığını alıverdi üzerimden. Bu paylaşımlar bana motosiklet kullanmaktan çok daha iyi bir şey yaptığımı hissettiriyor...

Kız çocuklar biliyor ki, biz kadınlar hem düdüklü tencere, hem de motosiklet kullanıyoruz ve daha önemlisi, bunları kullanan kimseyi yadırgamıyoruz.

Dayanışmayla,
Evre Kaynak - İstanbul

ANNEYE MEKTUP

Şule Akdağ - Ankara

Sevgili Anneciğim,
Senden ayrılalı 20 yıl oldu ama seni bir gün bile aklımdan çıkarmadım. Yokluğunu en çok ilk çocuğumu doğurduğumda hissettim, sanki seni yeni kaybetmişim gibi.

Babam sana kız doğurdun diye öyle çok kızmıştı ki, sen de bu haksız kızgınlığın karşısında kendini suçlamayı ve kız çocuklarını aşağılamayı öğrendin. Kızlar çok çile çektiği için "Bir kız çocuğu doğar doğmaz kundağını ters çevirmeli" derdin hep. Ama benim kızımın olmasını çok istedim; bana yardımcı olsun diye. Kızımın olmasını ben de çok istiyordum. **Kızım olursa, onu erkeklerden değersiz görmeyecek fakat farklılıklarını kabul edecektim.** İkimizin de istediği gibi kızım oldu, ama sen görmedin.

Bana öğrettiklerinin çoğunu çocuk yetiştirirken uygulamaya çalıştım. Ama kesinlikle yapmayacağım dediğim şeyler de vardı. Örneğin "Ev işi yapsınlar, bana yardımcı olsunlar" diye çocuk doğurmadım.

İlk çocuğumu büyütürken çok zorluk çektim tüm anneler gibi. Görmediğim için bazı becerilerin öğretilmesi de gerekiyordu. İkinci kızımı daha kolay büyüttüm diğer anneler gibi. İçin rahat etsin. Kızlarım iyi bir anne olduğumu söylüyorlar. Benim için önemli olan onların düşünceleri. Senin zamandaki gibi başkalarının sözlerinin o kadar önemi yok artık.

Görmeyen kadınlar seslerini duyurabilmek için bir araya geliyorlar. Görme özürlü anneler ve senin gibi görmeyen çocuğu olan anneler sorunlarını ve çözüm önerilerini paylaştıkları paneller düzenliyor, basın açıklamalarıyla kamuoyu oluşturuyorlar.

Türkiye'nin birçok ilinde Toplum Merkezleri açıldı. Üniversite bitirmesini çok istediğin ama okuldan

Eğiticilerden

mezun olduğumu göremediğin kızın da bu merkezlerden birinde, Nato Yolu'nda çalışıyor. Buraya gelen annelerle 0-6 yaş anne-çocuk eğitim programları uyguluyoruz. Anne olmayı öğreniyorlar. Şaşıрма! **Annelik öğrenildiği zaman daha keyifli oluyor biliyor musun?** Kadınların haklarını anlatan eğitim programları da var.

Bir haber daha vereceğim ve şaşkınlığın artacak, belki bana inanmayacaksın bile: **Babaları da eğitiyorlar.** Böylece annelerin işi kolaylaşıyor. Buraya gelen annelerimiz çok mutlu oluyorlar. Aslında önceleri zorlanıyorlar. Çevrelerindeki insanlar eğitime geldikleri için onlara kızıyor, edindikleri yeni bilgilere inanmıyorlar. Sonra bazıları meraklarını gidermek için öylesine eğitime geliyor. Bir daha da kopamıyorlar buradan.

Küçükken komşularla konuşmalarını dinlerdim. Çaresizlikten ağlardınız. Senin de bu tür programlara katılma şansın olsaydı, kendini ifade etmeyi, savunmayı öğrenirdin. Sıkıntıların bitmezdi belki ama kendini güçlü hissettiğin için çaresizlikten değil, rahatlamak için ağlardın. Mücadele ederek sorunlarına çözüm bulurdun. **Bu programları uyguladığını görseydin, kızınla gurur duymayı öğrenirdin.**

Bu eğitimleri verirken sana eskisi kadar kızmamayı öğrendim. Yaşadıklarını daha iyi anlayabiliyorum. Seni suçlamıyorum. Yokluğunun acısını, kadınlarla birlikte olup onlara bir şeyler öğretmek ve onlardan bir şeyler öğrenerek geçirdiğim zamanlarda dindirebiliyorum. Sana yine yazacağım. Seni çok özleyorum, seni çok seviyorum.

Hoşça kal Anne,

Kızın Şule

KRAL ÇIPLAK

Müjgan Güneri – Van

Hikâyeyi bilmeyenimiz yoktur. Hani kralın çıplak olduğunu söylemeye korkan tebaası ve bunu söyleyen bir çocuğun hikâyesinin anlatıldığı masal.

Yıl 1995: Kralın çıplak olduğunu gördüm. Kadın alanında çalışıyordum ve kral çıplaktı. Her ortamda bunu söylüyordum fakat sesim cılız çıkıyordu. 2001’de bir kadınla tanıştım. Sosyal hizmet uzmanıymış; kızıl saçlı bir hatun. İlgimi çeken şeyler söylüyor.

Aaa “Kral çıplak” diyor, evet, o da benim gibi söylüyor aynı cümleyi. Bir eğitimden bahsediyor: **Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı**. Grup açacakmış, istersem katılabırmışım. **Hiç kaçırır mıyım?** Eğitimlerimiz başlıyor. Her hafta “Kral Çıplak” diyoruz. Bunu anlatmalıyız diyoruz.

Sesimiz daha gür çıkmaya başladı artık; çevremdekiler beni duymak zorunda kalıyor. Kulağını tıkayan, “Delirdi yazık,” “Sen ne demek istiyorsun” diyen de var ama kimileri de benimle beraber “Kral Çıplak” demeye başlıyor. 16 hafta boyunca okuduk, yazdık, kendimizden, ailemizden bahsettik. Baktım ki tek ben değilmişim sorun yaşayan, ve çözmek isteyen ben olmuşum. Sonra; biz de bu eğitimi versek, dedik; daha çok eğitimci kadın, daha çok kral çıplak diyen kadın olur.

2002 yılında bir telefon geldi; telefondaki kadın beni İstanbul’a davet ediyordu. Evet, gitmeliydim bu davete. Orada Çanakkaleli bir kadınla tanıştım. KİHEP sonrasında bir dernek kurmuşlar adı **EL-DER**. Ne güzel dedim bizim de olmalı böyle bir derneğimiz. Bir Diyarbakırlı kadınla tanıştım kooperatif kurmuşlar, adı **Umut Işığı Kadın Kooperatifi**. Hepsini dinlerken çok heyecanlandım. Çünkü hepimiz aynı şeyi fark etmiştik: *Kral Çıplaktı*. Bu toplantıda isteğimi yineledim: **Ben bu eğitimleri veremez miyim?**

2002 Eğitici Eğitimi’nden bir kare

2002 Eylülünde tekrar İstanbul’a davet edildim, **KİHEP Eğitici Eğitimi**’ne. İnanılmaz güzel ve bir o kadar da yorucu 12 günün ardından kuşe kâğıda basılı çok değerli bir kâğıt verdiler. KİHEP eğitimcisi olduğum yazıyordu. Artık bağırarak zamanıydı: *Kral Çıplak!*

İlk grubumu açtığımda çok heyecanlandım. Bir litre su içtim galiba, o kadar çok konuşuyordum ki ağzım kuruyordu. Ellerimi koyacak yer bulamıyordum. 3,5 saat boyunca ayakta olduğumu toplantı bitince anladım. 8 kadınla 16 hafta boyunca söyledik: *Kral Çıplak!* İkinci ve üçüncü gruplarımla da dedik: *Kral Çıplak*. Artık bunu bilmemiz yetmez herkesin duyması lazım diyoruz. **ÖRGÜTLENMELİYİZ.**

Yıl 2004 olmuştu ve “Kral Çıplak” diyen kadınlar olarak **VAN KADIN DERNEĞİ**’ni kurduk. Derneğimizin açıldığı 9 Nisan 2004 Van için önemli bir tarih. Artık bir dolu kadın Dernek’ten bağırıyoruz kralın çıplaklığını. Zaman zaman tüm ülkede yankılanıyor sesimiz, zaman zaman da tüm dünyada:

KRAL ÇIPLAAAAAAAAAK!

KİHEP'TEN ÖNCE VE KİHEP'TEN SONRA KIYMET

Kıymet Yemişen - Sivas

Bu, eşimin bana sıklıkla söylediği bir ifade olduğu için başlık olarak kullanmak istedim. Her ne kadar o bu ifadeyi, aile içindeki eşitlik kavramını sorgulayarak kendisini zorladığım anlarda kullansa da ona hak veriyorum. **Bu eğitim gerçekten beni değiştirdi. Daha doğrusu gerçek beni ortaya çıkardı.**

KİHEP Eğitici Eğitimi'ni 1999'da aldım. Samsun'a yeni gelmişim, iş ortamım bana yabancıydı. Bir sürü belirsizlik içinde bu programa katıldım. Program ilk günden beni içine aldı. Eğitim süreci ve paylaşımlar yıllar sonra bile devam eden dostlukların kurulmasına neden oldu.

Eğitim sırasında önce kadın olarak bulunduğum noktayı sorguladım. Sonra yakın çevremdeki kadınları düşündüm. Ve diğer kadınları... Zaman zaman üzüldüm, kızdım, isyan ettim. Ama **bu durum değişebilir, ben değiştirebilirim, biz değiştirebiliriz diye düşündüm.** Kadın sorunu, kadının yasal hakları, iletişim, örgütlenme, dayanışma konularında edindiğim bilgilerle, müthiş bir bilinç ve kendime güvenle Samsun'a döndüm.

Nereden işe başlasam dediğim noktada bu program hızır gibi yetişmişti. Artık Toplum Merkezi'nde kolaylıkla uygulayabileceğim hazır bir program vardı. **Başım sıkıldığında Dernek'ten arayabileceğim insanların olması da işimi kolaylaştırdı.** İlk KİHEP uyguladığım grupta grubun küçülmesi üzerine ağlamaklı bir şekilde **Pınar'ı (İlkkaracan)** aradığım günü ve bana verdiği desteği hâlâ hatırlarım.

Sonrası çorap söküğü gibi geldi. 2001'de Edirne'ye taşındım. Çalıştığım Toplum Merkezi'nde birçok

KİHEP grubu açtım. Gruplara katılan kadın sayısı 150 civarındadır. Benim için her kadın bir hikâyeydi. Sanki ben de bu hikâyelerin bir parçası olmuştum. Bu illerden taşınmama rağmen hâlâ katılımcı kadınlarla iletişim halinde olmam, onlardan kopmamam bunun kanıtıdır. **Eğitim alırken bende görülen değişiklikleri katılımcı kadınlarda da görüyordum.** Önce fiziksel olarak değişen (daha bakımlı ve giyimine özen gösteren) kadınlar, ilk toplantıdan itibaren kendilerine olan güvenlerinin arttığını ifade ediyordu. Daha girişimci ve katılımcı olduklarını, liderlik üstlendiklerini, çalışma hayatına girme konusunda isteklerinin ve girişimlerinin arttığını, birbirlerine destek olduklarını, iletişim biçimlerinin değiştiğini, hatta örgütlenme çabaları gösterdiklerini görmek mesleki olarak gurur vericiydi.

KİHEP uygulamanın benim için bir sorumluluk, bir gereklilik ve bir alışkanlık olduğunu programı uygulayamadığım dönem daha iyi anladım.

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği'nin eğitim ve toplantılarının zararı da var tabii ki (!) verilen eğitimlerde bize gösterilen saygı, özen, ilgi, alaka ve konforu diğer toplantılarda da arar oldum. Bu toplantılarda konulduğum pozisyon zaman zaman beni öyle havaya soktu ki, çalışma ortamıma döndüğümde havamın söndüğünü hissettim. Çünkü çalıştığım kurumda, yaptığım çalışmaların gerekliliğini sürekli savunmak zorunda bırakıldım.

İyi ki 1999'da KİHEP'i alarak böyle büyük bir paylaşım grubunun içinde yer almışım. Herkesi sevgiyle kucaklıyorum.

Örgütlenme

Artık Dur Demenin Zamanı Geldi!

Van'daki KİHEP uygulamalarının ardından 2004 yılında kurulan yerel ve bağımsız kadın örgütü **Van Kadın Derneği'nin (VAKAD)** Mor Bülten okurlarıyla paylaşmak istediği haberler:

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu tarafından finanse edilen "**Şiddete Artık Dur Demenin Zamanı Geldi**" projemizin uygulamasına başladık. Projeyi dört kuruluş birlikte yürütüyoruz, böylece hedeflerimize daha kolay ulaşacağız. Projemizin amacı; kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık yaratmak ve Van'ın yanı sıra Muş, Bitlis ve Hakkari'deki kadın gruplarına teknik ve ekonomik destek vererek örgütlenmelerini sağlamak. Bu üç ilde toplam 32 günlük sekizer eğitim

düzenleyeceğiz. Eğitimler sonunda kadınların oluşturmak istedikleri kadın örgütlerini kurmalarına destek olacağız. Van'da da sekiz KİHEP grubu kurarak mevcut kadın örgütlerine gönüllü kazandırmayı hedefliyoruz. KİHEP gruplarının daha verimli olması için **KİH- Yeni Çözümler Derneği** projede çalışan eğitmenlere süpervizyon sağlayacak.

2008'de ise Hazar Gölü kıyısındaki bölgeden 48 kadınla beraber, eğlenirken öğrenebileceğimiz ve **KİHEP Kampı** diye adlandırdığımız Kadının İnsan Hakları Kampı'nı hayata geçirmeyi umuyoruz.

Ayrıca **Filmmor Kadın Kooperatifi**, VAKAD'ın ve **Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi'nin (YAKA-KOOP)** tanıtım filmlerini çekti. Bu filmleri, oluşturacağımız KİHEP grupları ve kamuoyu ile paylaşmayı amaçlıyoruz.

Proje çerçevesinde "**Örgütlüyük**" isimli bir de kitap hazırladık. Kitapta; VAKAD'ın örgütlenme hikâyesinin yanı sıra kadın örgütlerinde çalışan kadınlara temel bilgiler vermek amacı ile dernek ve kooperatif gibi tüzel kişiliklerin kuruluşu ve işleyişi hakkında bilgiler bulunuyor.

Kadın kuruluşlarının hazinesi deneyimleridir diye düşünerek sizlerle bu hazineyi paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Dumani üstünde tüten kitabımızdan edinmek için lütfen bizimle irtibata geçin.

Tel. 0432 214 90 15

e-posta: kadindernegi@gmail.com

Van Kadın Derneği (VAKAD)

VAKAD ve YAKA-KOOP üyeleri anayasal eşitlik için eylemde, Ekim 2007

Denizlili kadın örgütleri yeni döneme hızlı başladı

Yaklaşık 40 sivil toplum örgütünün temsil edildiği **Denizli Kadın Platformu** bu yıl da aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet, kadın sağlığı ve siyaset konularında çalışmalarını sürdürme kararı aldı.

Denizli’de yeni dönem çalışmalarına başlayan bir diğer kadın örgütü **Denizli Girişimci Kadınların Desteklenmesi Derneği (GİGAD)**. 2006’da KİHEP’e katılan GİGAD, bu yıl da Diksiyon, Beden Dili ve Drama eğitimi ve Kız Meslek Lisesi ile işbirliğinde kurslar düzenliyor. Kurslar sırasında katılımcılara KİHEP’in tanıtımı yapıyor ve yasal haklar, aile içi şiddet ve özellikle kadın dayanışması üzerine sohbet ediliyor.

Denizli’deki üretici kadınları araçlar olmadan buluşturabilmek amacıyla 26–27–28 Kasım’da Denizli Ticaret Odası Sergi Salonu’nda bir etkinlik düzenlenecek. Denizli’de ev içinde çalışan kadınların el emeğini değerlendirmek üzere kurulan Hanımeller Kooperatifi, Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticileri Vakfı (TÖSYÖV) ile birlikte GİGAD da bu etkinliğin bileşenleri arasında.

GİGAD, Türkiye’de kadın istihdamını güçlendirmek amacıyla kurulan **Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi’nin (KEİG)** de üyesi. KİH – Yeni Çözümler’in de kurucuları arasında yer aldığı KEİG içerisinde birlikte yürüttüğümüz çalışmalar, “KİHEP’le suya küçük bir çakıl taşı atıyorsun, dalga dalga büyüyor” iddiamızı destekliyor.

KİH – YÇ Yönetim Kurulu Başkanı İpek İlkaracan Ajas’ın GİGAD’a iletmek istediği bir de kişisel mesaj var: “GİGAD’dan arkadaşlar geçtiğimiz yıllarda değişik toplantılarda KİHEP’le ilgili sunuşlarımı takiben, salonda söz alarak, **Denizli’de KİHEP eğitimi alarak örgütlenmelerini güçlendirdiklerini anlattılar**. Yaptığım sunuşun ardından GİGAD’lı arkadaşlarımızdan gelen bu geribildirim, salonda inanılmaz bir sinerji yarattı. Kendilerine çok teşekkür ediyorum.”

Kadın hareketi sonbahara eylemli girdi

Yalan mı: Biz kadınlar, ülkemizi ilgilendiren her konuda söz sahibi olmayı ve eğitim, sağlık, istihdam dâhil her imkâna erişebilmeyi hak ediyoruz!

Sosyal, siyasal ve ekonomik hayatın her alanına özgür bireyler olarak katılmak için ülkenin yönetiminde temsil edilmeliyiz. Sesimizi duyurabilmek için de, öncelikle TBMM’de kadınlar tarafından doldurulacak koltukların ayrılmasını, yani KOTA talep ediyoruz.

Türkiye’de yok ama kadınlarla erkeklere eşit imkânlar sağlamak isteyen 108 ülkede kota var. Bu ülkeler meclislerde, yerel seçimlerde veya siyasi partilerde kadın kotası uyguluyor. Kadınların siyasal temsili; Arjantin ve Belçika’da yüzde 35, İspanya’da 36, İsveç’te 47, Ruanda’da yüzde 49’a ulaştı. Türkiye’de ise sadece yüzde 9,25.

Türkiye’deki kadın hareketi de, Anayasanın devleti kadın erkek eşitliğini sağlamakla sorumlu tutmasını ve hayatın her alanında fiili eşitlik sağlanana dek kota gibi özel önlemler alınmasını istiyor.

Bu sonbahar kararlılığımızı yaratıcı eylemlerle gösterdik. Van’da VAKAD ve YAKA-KOOP’lu kadınlar, halkın şaşkın bakışları karşısında ellerinde dövizler bir parkta basın açıklaması yaparken, İstanbul’da aralarında KİH-YÇ’nin de bulunduğu bir grup ellerinde bavullarla Ruanda Göçmenlik Bürosu’na faks çekiyordu. Zira Anayasasında “**Eşitlikçi ve katılımcı bir demokrasinin temeli, kadın-erkek eşitliğine dayanır**” yazan Afrika ülkesi Ruanda’daki kota sayesinde karar alma mekanizmalarının neredeyse yarısı kadınlardan oluşuyor.

Katılımcılardan

Şiddet sadece dayak değilmiş

KİHEP'ten sonra feminizmle ilgili görüşlerim değişti. Feministleri erkeklere düşman kadınlar olarak biliyordum ama öyle değilmiş. Kendi haklarını bilip kullanmak ve korumakmış feminizm. Ayrıca kadınların sadece dövülerek değil manevi yönden de şiddete uğradığını öğrendim.

Servet Tözener - Eskişehir

Yaşadığım şiddeti dillendirdim

KİHEP'e Van Kadın Derneği üyesi olduğum için katılmıştım. Hayatımın son 20 yılının muhasebesini yaptığım günleri ve eğitimler başladı. Aman Allahım bu eğitim değil, adeta hayatımızın muhasebesini yaptığımız adına ne diyeceğimi bilmediğim bir süreç. Ne kadar çok şey bilmiyormuşuz. Acıdım eski günlere.

Kendimle yüzleştim. Yanlışlarımı doğrularımı gördüm. Hayatımın kararlarını aldım. Yıllarca saklandığım dört duvar ardında yaşadığım şiddeti dillendirdim. Hüzünlendim, kimi zaman ağladım. Ama en önemlisi dimdik ayakta durabileceğimi hissettim ve anladım: Ben varım, ben bir insanım. Kimsenin istediği kişi olmamaya karar verdim. Ve önce küçük, sonra büyük adımlarla ilerleyeceğimi gördüm. Yaşasın kadın mücadelesi, yaşasın KİHEP!

Perihan Dostgül - Van

KİHEP'e katılınca hayata bakış açım değişti

Ev kadını olarak bizim için eşlerimizin söyledikleri doğrudu. Onlar her şeyi daha iyi biliyordu. KİHEP ufkumuzu açtı diyebilirim. Kadın olarak konumumuzun ne olduğunu eşlerimiz belirliyordu. KİHEP'e katıldıktan sonra haklarımızı, nasıl davranabileceğimizi öğrendik.

Kendimle ilgili girdiğim birçok çıkmazda KİHEP'ten öğrendiğim bilgiler sayesinde bir yol bulabildim ve şimdi onu uygulamaya başlıyorum. Evliliğimle ilgili yaşadığım sorunların nasıl çözüleceğini, haklarımı, adli yardım ve benzeri birçok şeyi KİHEP'ten öğrendim. Bize bu eğitimi veren Yasemin Kotan'a çok teşekkür ederim.

Fazilet Bulut Gülşen - Ümraniye

Karamsar olmamayı öğrendim

Ben bu toplantılara katılmadan önce kendimi dışarıya anlatamıyordum, şimdi kendimi daha iyi ifade edebiliyorum. Çevreme daha duyarlıyım. Çevremde herhangi bir haksızlık olduğunda bu haksızlığa karşı çıkacağıma ve daha yararlı olacağıma inanıyorum çünkü kendime güvenim arttı. Her şeye daha bilinçli bakıyorum. Arkadaşlarla çok şeyler paylaştık, çok güzel geçti toplantılarımız. Sayımız az da olsa artık her şeye karamsar bakmamayı öğrendim. Teşekkürler.

Songül Ekici - Mersin

“Kadın olarak gücümü fark ettiğimde hayatım değişti,” diyen **Fatma** ve Eskişehir’deki KİHEP’li arkadaşlardan mesajlar:

KİHEP’e başladıktan sonra çok değiştiğimi fark ettim; dinlemeyi, paylaşımı öğrendim. Bir kadın olarak her şeyden önce iş istiyorum.

Çiğdem

Cinselliğimi ve zamanımı paylaşarak yaşamak istiyorum. **İlknur**

Kadının her yerde birey olduğunun kabul edilmesini istiyorum. Cinsiyet ayrımcılığının olmadığı bir toplum istiyorum. **Kamile**

İnsanların, kadın-erkek olarak değil, insan olarak değerlendirilmesini istiyorum. Kadınların işyerinde tacize uğramadığı bir dünya istiyorum. **Özlem**

Kadın olarak kendi yaşantıma kendim karar vermek istiyorum. **İşıl**

Abartmıyorum, bu kursun bana çok katkısı oldu. Yaşantımı KİHEP’ten önce ve sonra diye ikiye ayırabilirim. Toplumumuzda kadın olarak düşünmemi sağladı. Tüm yaşananlardan sonra diyorum ki **“İyi ki kadını!”** Teşekkürler KİHEP. **Özlem**

Kadınların sessiz çığlığı oldum

Dedim ya KİHEP benim için güzel bir deneyimdi. Grup yönlendiricimiz haklarımızı taptaze çiçekler gibi sundu bizlere. Bu konuda ben de söz sahibiymişim, bir şeylerde benim de hakkım varmış, dedim. Haklarımın ve bir bakıma kendimin farkına vardım. Her yerde her an o kadar çok ezilen, hor görülen kadın var ki; hiçbiri haklarından haberdar değil. Hiçbiri bu haksızlıklara dur diyemiyor. Ben bu eğitimle haksızlıklara dur diyebilmeyi öğrendim. İnsanlara yeni ufuklar açan eğitimlere ve bu merkezlere destek vermeli, kadınları teşvik etmeliyiz. Biliyorum ki sizlerden aldığım destekle birçok kurs arkadaşımın hatta birçok kadının sessiz çığlığı oldum. Teşekkürler.

Ayşe Güllü Kurnaz - Ankara

Kadınlara hizmet veren bir dernekte çalışmak istiyorum

KİHEP’te öğrendiklerimi diğer kadınlarla paylaşmak istiyorum. Böylece kendiyile barışık, ne istediğini bilen kadınların sayısının arttığı bir toplumda yaşayacağım ve bu da beni inanılmaz mutlu edecek. KİHEP’e katıldıktan sonra benim hayata bakışım değişti. Kendime güvenim arttı. Artık gelecekte ümitliyim. Kendimi daha güçlü hissediyorum. Hiçbir şey için geç olmadığını, insanın yaşı ne olursa olsun yapabileceği çok şey olduğunu fark ettim. Biz kadınlar olarak bu bilinçle ve birbirimize destek olarak çok işler yapabiliriz. Yeter ki gücümüzün farkında olalım.

Fatma Özateş - Eskişehir

Bıkmadan haklarımızı savunmayı öğrenmeliyiz

Ben KİHEP üyelerinden biriyim. Kadın haklarının bana yararları olduğunu öğrendim. Bir kadın mahkemede hakkını arayabilir, kadın derneklerinde bilgilenebilir, kendi ayakları üzerinde durabilir. Ben tacize ve şiddete nasıl karşı çıkacağımı öğrendim. Kendimden başka, diğer insanlara da yararlı olacağıma inanıyorum. Bir kadın hiçbir zaman bıkmadan bütün haklarını savunmayı öğrenmeli, mücadelesini vermeli. Buna inanıyorum. Her kadının KİHEP’i almasını istiyorum.

Sevgilerimle,

Aslı Erad - Van

KİH - Yeni Çözümler'den

Müslüman toplumlarda cinsellik araştırması

Cinselliğimizi daha sağlıklı ve mutlu yaşayabildiğimiz bir dünya için uluslararası kadın dayanışmamız sürüyor! **Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu** (CSBR) olarak, bu sene yepyeni ve çok heyecanlı bir uluslararası araştırma projesi başlattık. Araştırmamız Müslüman toplumlarda cinsellik ve cinsel haklar konusunda kaydedilen gelişme ve ilerlemelerin yanı sıra yine bu konularda karşılaştığımız direnci ve atılmaya çalışılan geri adımları da konu alıyor. Çalışmaya Ortadoğu, Güney ve Güney Doğu Asya'dan yaklaşık 15 araştırmacı katılıyor.

Bildiğiniz gibi araştırma projesinin ilk toplantısını 2007 Nisanında İstanbul'da düzenlemiştik. Bu toplantının ardından Endonezya, Filistin, Bangladeş, Lübnan, Malezya, Tunus, Pakistan ve Türkiye'den feminist örgütler projeye katılma kararı alıp hazırlık çalışmalarına giriştiler. 15 -18 Kasım tarihlerinde Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler tarafından yine İstanbul'da düzenlenecek olan ikinci toplantı neticesinde ise araştırma projemizi resmen başlatacağız.

Örgütlü dayanışmamız ödüllendirildi

Amerika'daki Gruber Vakfı'nın Kadın Hakları ödülü bu sene **Pınar İlkaracan**, kurucularından olduğu derneğimiz **Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler** ve derneğimizin kurduğu **Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu**'na (CSBR) verildi. Ekim ayında New York'ta gerçekleştirilen ödül töreninde; Türkiye'de kadının insan hakları mücadelesinin ulaştığı noktayı, derneğimizin ve Koalisyonun çalışmalarını da tanıtma fırsatı bulduk.

Pınar'ın, derneğimizin ve KİHEP ağının ülkemizdeki kadın hareketine güç katan çalışmalarının yanı sıra ödülü almamızdaki bir diğer etken de koordinasyonunu yürüttüğümüz Koalisyon ile Müslüman toplumlardaki kadınlar arasında kurduğumuz dayanışma ağı oldu. Mor Bülten okurlarının da bildiği gibi Koalisyonumuz; Lübnan, Tunus, Endonezya gibi cinselliğin tabu olduğu ülkelerde cinsel haklar ve doğurganlık hakları konusunda ilk üst düzey uluslararası toplantıların düzenlenmesine de öncülük etti.

Mor Bülten emekçileri olarak, Pınar'ı, KİHEP ailesini, Koalisyondaki arkadaşlarımızı ve yıllardır usanmadan sürdürdüğümüz mücadeleyi bir kez daha tebrik ediyoruz. Elinize, yüreğinize sağlık...

KİH-YÇ kurucularından Pınar İlkaracan

Kadınlar Anayasal Eşitlik İstiyor

Ülkemizin her kesimini ilgilendiren Anayasa reformu sürecine elbette kadın örgütleri de dâhil oluyor. Ancak ne yazık ki bizim ilk işimiz kazanılmış haklarımızın elimizden alınmasını engellemek! Zira bağımsız kadın hareketinin çabalarıyla 2004 yılında Anayasa'nın 10. Maddesine eklenen "**Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür**" ibaresi yeni Anayasa taslağından çıkartıldı ve kadınlar "korunmaya muhtaç" bir kesim olarak adlandırıldı!

Değil kabul, teklif edilmesi bile düşünilemeyecek bu durum karşısında kadın hareketi birkaç gün içerisinde yüzden fazla kadın örgütünün bir araya geldiği **Anayasa Kadın Platformu**'nu kurdu.

KİHEP dayanışma ağının birçok üyesinin de katıldığı Platform, kadınların korunmaya muhtaç bir kesim değil; evde, işte, sokakta, mecliste kısaca hayatın her alanında eşit ve özgür bireyler olarak yaşama hakkına sahip vatandaşlar olduğunu yasa koyuculara bir kez daha hatırlatarak işe başladı.

Platform olarak; yeni Anayasa'da kadın ve erkeğin eşit fırsatlara sahip olmasını sağlayacak **kota uygulamaları gibi özel önlemler** alınmasını, **devletin fiili eşitliği sağlamaktan sorumlu tutulmasını**, insanlar arasında **medeni hal ve cinsel yönelime dayalı ayrımcılık** yapılmamasını talep ediyoruz.

İstiklal Caddesi'nden Gökkuşluğu Geçti

1970'li yıllardan bu yana dünyanın farklı köşelerinde; lezbiyen, gey, biseksüel, travesti ve transseksüel (LGBT) bireylerin cinsel yönelim ve cinsel kimliğe dayalı ayrımcılığa uğramadan yaşama özgürlüğü için verilen mücadelenin görünürlüğünü sağlayan **Onur Yürüyüşleri** gerçekleştiriliyor.

Onur Yürüyüşü, İstanbul, 2007

Bu sene İstanbul'da 1 Temmuz'da düzenlenen Onur Yürüyüşü, Türkiye'deki LGBTT hareketi için adeta bir dönüm noktası oldu.

Geçtiğimiz yıllarda 100–150 kişinin katıldığı yürüyüşte bu sene 1000–1200 kişi vardı. "**Hayat tek renk değildir**" dercesine rengârenk giyinip İstiklal Caddesi'ne gelen kalabalık ve LGBTT hareketinin simgesi olan gökkuşuğundan bayrak, etrafa inanılmaz bir politik enerji saçtı. Zorunlu heteroseksizme, cinsiyetçiliğe, ırkçılığa, milliyetçiliğe, gericiliğe, militarizme ve erkek egemen sisteme karşı sloganlar atıldı. İtalyan meclisinde transseksüel bir parlamenter olan Vladimir Luxuria, Türkiye'deki LGBTT örgütlenmesinde aktif rol oynayan diğer trans arkadaşlarımızla kol kola kortejin en önlerindeydi. Coşkulu yürüyüşte, LGBTT hareketinin "**Her tür baskı ve eşitsizliğe hayır!**" söylemini duymak ve LGBTT hareketi ile kadın hareketi arasındaki dayanışmaya tanık olmak hepimizi çok onurlandırdı.

Türkiye'den Kadın Haberleri

TBMM'de Kadın Görmek Yine Çok Zor

72 yıl önce, meclisteki kadın sayısı ile Türkiye'nin dünya ikincisi olduğunu biliyor muydunuz? İnanması güç geliyor çünkü birkaç ay öncesine kadar Türkiye, kadınların meclisteki temsil oranı ile 167 ülke arasında 163. sıraya kadar gerilemişti. Türkiye'nin en fazla kadın milletvekiline sahip olduğu dönemi hatırlamak için tam 72 yıl geriye bakmak gerekiyordu. 1935 yılında meclisin yüzde 4,6'sı kadınlardan oluşurken 2007 Haziranında bu oran yüzde 4,4'e düştü.

22 Temmuz 2007 seçimleriyle kadınların meclisteki temsil oranı yüzde 9,25'e çıktı. **Yeni dönemde meclisteki 550 sandalyenin 50'si kadın vekillere ait.** Bu sandalye sayısı kesinlikle yetersiz ama rekorun 1935'den 2007'ye taşınması olumlu bir adım.

34 Yıl Sonra Kadın Başkanvekilleri

TBMM'nin ilk kadın Başkanvekili 1973'de seçilen Nermin Neftçi'di. Tam 34 yıl aradan sonra ilk kez bu dönem TBMM Genel Kurulu'nda iki kadın, Güldal Mumcu ve Meral Akşener, Başkanvekili olarak başkanlık kürsüsüne çıkıyor.

Yüzyıl öncesinin meclislerini özlemek istemiyorsak, kadınların karar alma mekanizmalarının her kademesinde eşit temsili sağlamalıyız. Bu amaçla, Türkiye'deki kadın hareketi kota dâhil kadınlara yönelik her türlü olumlu ayrımcılık için mücadele etmeye devam ediyor. ♀♀

Gülsek mi ağlasak mı?

Radikal Gazetesi 10.10.2007

Trabzon İl Genel Meclisi bünyesinde Birleşmiş Milletler'in önerisi doğrultusunda "Kadın Hakları Komisyonu" oluşturuldu. Ancak mecliste tek kadın bile olmadığı için komisyon üyelerinin tamamı erkek!

Novamed'li 81 Kadın İşçi Bir Yıldır Grevde

Novamed kimya fabrikasında kadınların, yönetime uygun olan tarihlerde ve "sırayla" nikâha ve doğuma gitmelerini şart koşan uygulamaları protesto eden 81 kadın işçi bir yıldır grevde. Fabrikada işçilerin sağlıkları için kullanmaları gereken maskelerin takılması da yasak. Çünkü yönetim maskelerin işçilerin aralarında konuşmalarını kolaylaştırıp fabrikanın verimini düşürdüğünü savunuyor.

İnsanca çalışma koşulları isteyen kadınları destekleyen örgütlü kadın hareketi **Novamed Greviyle Dayanışma Platformu**'nu kurdu. Novamed'li kadınlara destek veren KİHEP'li kadınlardan **Aslıhan Han** ve **Şule Akdağ**, "Ankara'daki kadın örgütleriyle birlikte her fırsatta dayanışma etkinlikleri örgütlüyoruz, destek eylemlerine katılıyoruz" diyorlar.

Artık grevi görmezden gelemeyen yönetimin önümüzdeki günlerde Petrol-İş Sendikası'yla masaya oturması bekleniyor. Dayanışma platformu; kadınların, masadan erkek egemen politikalara karşı zaferle kalkmasını sağlamak için geniş katımlı bir faks kampanyası da düzenledi. ♀♀

Üç aylık Feminist Dergi **Amargi**'nin güz sayısı çıktı. Yine feminist akademisyen ve aktivistlerin yazılarından oluşan **Amargi**'nin 6. sayısı "**Yoksulluk Kader Olamaz**" dosyası ile okurlarla buluşuyor.

Amargi Kadın Akademisi

Tel: 0212 251 01 54 / www.amargi.org.tr

Unutulmaz Kelebekler

25 Kasım 1961 günü Dominik Cumhuriyeti'nde 3 kadın, (Mirabal kardeşler) yönetimdeki faşist hükümete karşı yürüttükleri politik eylemleri yüzünden öldürüldü. "Unutulmaz Kelebekler" diye de anılan kardeşler Latin Amerika'da kadına karşı şiddetin ulaştığı vahşi noktanın sembolü oldular.

Her yıl düzenlenen **Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı 16 Günlük Aktivizm** kampanyası ise küresel kadın hareketinin ve şiddet karşıtı dayanışma ağlarının bir sembolü. 1999 yılında Birleşmiş Milletler tarafından "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü" ilan edilen 25 Kasım'da başlayan kampanya 10 Aralık Uluslararası İnsan Hakları gününe dek devam ediyor. Tüm dünyadan yüzlerce kadın örgütü 16 gün boyunca eylemler, konferanslar, sergiler ve gösteriler düzenliyor.

Kadın örgütleri, son yirmi yılda kadına karşı şiddeti gün ışığına çıkarıp ulusal ve uluslararası siyasetin gündemine yerleştirmeyi başardı. BM verilerine göre yüze yakın ülkede, kadına karşı ev içi şiddet konusunda düzenlemeler ve yasalar; birçok ülkede de kadına karşı şiddeti sonlandırmaya yönelik ulusal planlar var. Ancak siyasi iradenin yetersizliği halen büyük bir engel. Dolayısıyla örgütlü ve uluslararası kadın dayanışmasının mücadelesi sürüyor. ♀♀

Venezüella da cinsel yönelime dayalı ayrımcılığı yasaklıyor

Bildiğiniz gibi Türkiye'deki kadın ve eşcinsel hareketi yeni taslak Anayasa'nın tüm vatandaşların kanun önündeki eşitliğini güvence altına alan 9. Maddesi'nde cinsel yönelime dayalı ayrımcılığın yasaklanması için mücadele veriyor.

Dünyanın diğer ucunda Venezüella'da ise halkın talebi üzerine, Meclis Komisyonu, reform süreci devam eden Venezüella Anayasası'nda cinsel yönelime dayalı ayrımcılığı yasakladı bile.

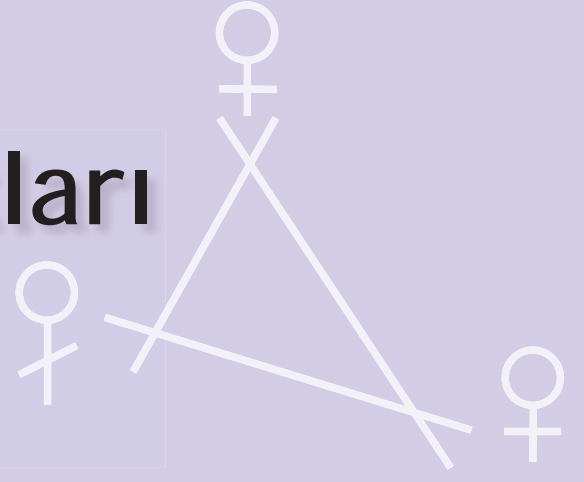
Uluslararası insan hakları örgütleri; başlattıkları kampanya ile Venezüella meclisine bu reformu ve hemcins çiftlerin evlilik ve birlikteliklerini tanıyan düzenlemeyi kabul etmesi için baskı yapmaya devam ediyor. ♀♀

Mor Mizah

Piyale Madra

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)

Türkiye'deki en yaygın insan hakları eğitim programı olan **KİHEP**; kadınların anayasal, medeni, ekonomik ve doğurganlık hakları, şiddete karşı stratejiler, iletişim, toplumsal cinsiyet rollerine duyarlı çocuk eğitimi, cinsellik, siyaset, feminizm, kadın hareketi ve örgütlenmesi konularını kapsar. Başarıları dünya çapında da örnek gösterilen **KİHEP**, 2004 yılında "İnsan Haklarında Yeni Taktikler" adlı uluslararası proje kapsamında "dünyada insan hakları konusunda kullanılan en iyi taktiklerden biri" seçilmiştir.

KİHEP, ilk kez 1995'de, **Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği** tarafından Ümraniye Kadın Merkezi ile işbirliği içerisinde "Kadınlar için Yasal Okur - Yazarlık Programı" başlığı altında gerçekleştirilen bir seri pilot uygulama ile başladı. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelen talep üzerine 1996-97'de Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa'da ikinci pilot uygulamalar ile devam etti.

Türkiye'de hayata geçirilen bu eşsiz çalışmanın ülke çapında yaygınlaşması ve süreklilik kazanması ise, **Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun (SHÇEK)** 1998 yılında KİH - Yeni Çözümler Derneği ile bir işbirliği protokolü imzalamasıyla gerçekleşti. Protokol ile Genel

Müdürlüğe bağlı Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezleri'nde çalışan meslek elemanları; KİHEP Eğitici Eğitimleri'ne katılıp merkezlerinde KİHEP uygulayarak, kadınları güçlendiren bu sürecin en önemli parçası oldular.

Katılımcı ve bütünsel bir yaklaşımla bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeyi amaçlayan KİHEP; kadınların, edindikleri bilgileri eyleme ve örgütlenmeye dönüştürebilmelerini hedefliyor.

1995 yılından bu yana, KİHEP'li kadınlar tarafından 11 ilde 16 örgütlenme girişimi başlatıldı. **Kadınlarla Dayanışma Vakfı'nın (KADAV)** yanı sıra, KİHEP'li kadınlar tarafından kurulan **Çanakkale Kadının El Emeğini Değerlendirme Derneği (EL-DER)** ve **Van Kadın Derneği (VAKAD)** de Eğitici Eğitimleri'ne katılarak KİHEP'in yerel kurumsal ortakları oldular. KİHEP'li kadınların ve örgütlerin oluşturduğu dayanışma ağı, Türkiye'de kadınlar için gerçekleştirilen birçok yasal reform sürecinde ve çalışmada etkin olarak yer aldı. Dayanışma ağıımız, düzenli olarak yayınlanan KİHEP bülteni **Kadınlarla Mor Bülten** ve NTV işbirliğiyle hazırlanan **Kadınlarla... Mor Dizi** isimli belgesel gibi basın yayın araçlarını da kullanarak güçlenmeye devam ediyor.

Kadınlarla... Mor Bülten'e katkıda bulunan Myra Ajans ve Tides Vakfı'na teşekkür ederiz...

Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni

Sahibi: Kadının İnsan Hakları Yeni Çözümler Derneği **Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü:** Liz Erçevik Amado **Genel Yayın**

Yönetmeni: Efsa Kuraner **Yayına Hazırlayan:** İrazca Geray **İletişim Adresi:** İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6

Gümüşsuyu 34437 İstanbul · (212) 2510029 · newways@wwhr.org **Yayın Türü:** 4 Aylık Yerel Süreli Yayın

Grafik Tasarım: Çağlar Çağ **Baskı:** Artpres Matbaacılık, Seyrantepe Mah. İmamçesme Yolu G47 Sk. No. 5 K.1 4. Levent - İstanbul

Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.